

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА
ТА ІННОВАЦІЙНОЇ ОСВІТИ
КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ ТА ПЕДАГОГІКИ**

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ
«ПСИХОЛОГІЯ ТА СОЦІОЛОГІЯ ТЕРОРИЗМУ ТА ВІЙНИ»**

Дніпро – 2023

УДК 159.98
К 67

*Схвалено Навчально-методичною радою
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
(протокол № 8 від 18.04.2023 р.)*

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Наталія КУЧИНОВА, завідувач кафедри соціально-гуманітарної підготовки та права Західнодонбаського інституту Міжрегіональної Академії управління персоналом, кандидат психологічних наук, доцент;

Олена СЕРГІЄНІ, професор кафедри психології та педагогіки Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, доктор медичних наук, професор.

УКЛАДАЧІ:

Вікторія КОРНІЄНКО, завідувач кафедри психології та педагогіки Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, доктор психологічних наук, доцент;

Олександр ШУМЕЙКО, старший викладач кафедри психології та педагогіки Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, кандидат біологічних наук, доцент.

К 67 Корнієнко В. В., Шумейко О. М. Методичні рекомендації з навчальної дисципліни «Психологія та соціологія тероризму та війни». Дніпро : ДДУВС, 2023. 26 с.

Визначено психологічний зміст суїцидальності та чинники суїцидальної поведінки, психічні стани осіб та мотивацію самогубства, психопрофілактичні та психокорекційні заходи суїцидальної поведінки.

Призначено для студентів-психологів ДДУВС, які вивчають клінічну психологію, патопсихологію, психіатрію, психологічне консультування та психодіагностику, основи судово-психологічної експертизи.

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Програма навчальної дисципліни.....	5
Обсяг навчальної дисципліни.....	7
Лекційний курс.....	8
Семінарські заняття.....	11
Практичні заняття.....	12
Методичні рекомендації щодо написання рефератів.....	13
Методичні рекомендації щодо оцінювання семінарських завдань та написання тез.....	16
Тести для підсумкового контролю.....	17
Інформаційне та методичне забезпечення навчальної дисципліни.....	23

ВСТУП

Метою вивчення навчальної дисципліни «**Психологія тероризму та війни**» є ознайомлення студентів з національними, історичними, політичними, релігійними та ін. передумовами виникнення тероризму та війни, більш досконало познайомитись та зрозуміти чинники та умови виникнення тероризму та війни різного масштабу; усвідомити всю катастрофічність їх наслідків для людства та необхідність об'єднання зусиль світової спільноти в боротьбі з їх проявами.

Інтегральна компетентність – здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів що характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

- ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.
- ЗК4. Уміти виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК5. Цінувати та поважати різноманітності та мультикультурності.
- ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
- ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
- ЗК9. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

Фахові (спеціальні) компетентності:

СК6. Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах.

СК7. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.

СК8. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.

СК9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.

СК12. Професійна здатність та психологічна готовність до психологічного супроводу жертв надзвичайних ситуацій та збройних конфліктів та надання комплексної психологічної допомоги військовим та їхнім сім'ям.

Програмні результати навчання:

ПРН9. Вирішувати етичні дилеми, спираючись на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.

ПРН10. Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності.

ПРН11. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

Пререквізити: «Загальна психологія», «Вступ до спеціальності», «Клінічна психологія», «Психодіагностика», «Патопсихологія»

Постреквізити: «Теорія та практика психологічного консультування», «Психологічна інтервенція», «Організація роботи психологічної служби».

Обсяг навчальної дисципліни: Додатки 1.1, 1.2. (оновлюється щорічно).

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕМА 1. ВСТУП ДО ДИСЦИПЛІНИ ТА ОСНОВНІ ФЕНОМЕНИ ДО ЇЇ ВИВЧЕННЯ

Мета, та завдання дисципліни. Основні поняття. Історичні аспекти виникнення тероризму та війни. Прояви тероризму та війни в Стародавньому світі та Російський тероризм сьогодення. Терористичні акти як привід до початку Першої, Другої світових війн та Війни України з Росією в ХХІ ст.

Походження терміну «тероризм» та «війна». Визначення цих понять в вузькому та широкому сенсі. Насильство як ознака тероризму. Основні підходи до класифікації тероризму та війни. Види тероризму та війн. Етнічний та релігійний тероризм. Класифікація тероризму та війн з точки зору соціально-політичної спрямованості.

ТЕМА 2. БАЗОВІ ПІДХОДИ ДО ВИВЧЕННЯ СУТНОСТІ ВИТОКІВ ТА ЗАГРОЗИ ПРОЯВІВ СУЧАСНОГО ТЕРОРИЗМУ ТА ВІЙНИ

Державний терор як форма насильства з боку правлячої еліти. Історичні приклади державного тероризму. Тоталітаризм як форма державного тероризму.

Особливості прояву опозиційного тероризму. Суб'єкти та мета політичного тероризму. Поняття бандитського тероризму. Відмінності та схожість бандитизму з тероризмом. Політизація кримінального тероризму. «Тіньове управління» як один з елементів тероризму. Ядерний тероризм з боку Росії – найбільша сучасна загроза людству. Передумови виникнення ядерного тероризму та війни. Реальні загрози застосування ядерного тероризму ХХІ ст. Загроза нападів на ядерні об'єкти.

Загроза застосування біотероризму. Світовий інформаційний простір як розширення можливостей терористичної діяльності та передумов війни.

ТЕМА 3. ЕТНІЧНІ, ПОЛІТИЧНІ, НАЦІОНАЛЬНІ РАСОВІ ТА РЕЛІГІЙНІ ПЕРЕДУМОВИ МІЖНАРОДНОГО ТЕРОРИЗМУ ТА ВІЙН

Соціально-політичні аспекти розвитку тероризму та війни між Україною та Росією. Феномени колоніалізму та неокolonіалізму як причини політичного тероризму та війни. Соціальна мотивація політичного тероризму. Протистояння між Заходом та Сходом, Росією, НАТО та Варшавським договором. Розвал біполярного системи. Загострення міжнародних конфліктів. Значення расових протиріч для зростання терористичної загрози.

Соціально-політична база сучасного тероризму. Релігійна складова міжнародного тероризму. Війна між Україною та Росією. Ірландська республіканська Армія (ФА). Ірландська республіканська армія тимчасова – ПФА. Ізраїльсько-палестинський конфлікт. Активізація ісламського фундаменталістського та російського тероризму.

ТЕМА 4. ВЗАЄМОДІЯ СПЕЦСЛУЖБ І СПЕЦІАЛЬНИХ ОРГАНІВ В БОРОТЬБІ З МІЖНАРОДНИМ ТЕРОРИЗМОМ

Діяльність міжнародних організацій в боротьбі з тероризмом. Роль ООН. Резолюція ООН по боротьбі з тероризмом (2006 р.). Міжнародна конференція про боротьбу з фінансуванням тероризму. Конвенція про фізичний захист ядерного матеріалу, вчинена у Відні 3 березня 1980 року. Міжнародна конвенція про боротьбу з бомбовим тероризмом, прийнята Генеральною Асамблеєю Організації Об'єднаних Націй 15 грудня 1997 року. Боротьба з фінансуванням тероризму. Створення ФАТФ та спеціалізованих груп по координації боротьби з тероризмом при Держдепартаменті США та ФБР.

ТЕМА 5. ОСНОВНІ ЗАСАДИ БОРОТЬБИ З МІЖНАРОДНИМ ТЕРОРИЗМОМ В УКРАЇНІ

Закон України «Про боротьбу з тероризмом». Основні засади, завдання та організація діяльності Антитерористичного центру при СБУ. Координація діяльності правоохоронних органів. Особливості проведення антитерористичної операції. Участь України в діяльності міжнародних організацій по боротьбі з тероризмом. Боротьба з фінансовими злочинами та відмиванням брудних коштів як запорука протидії міжнародному тероризму. Протидія тероризму на Сході України особливості проведення АТО та ООС.

ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Освітній ступінь – магістр

Спеціальність – **053 «Психологія»**

на 2022/2023 навчальний рік

Форма навчання **ЗАОЧНА**

Обсяг **3 кредити ЄКТС (90 годин)**

Навчально-науковий інститут права та інноваційної освіти

Курс **II**

Група – **МЗ-ПС-121**

№ теми згідно з РПНД	Назва теми (згідно з РПНД)	Загальний обсяг годин	Аудиторна робота				Самостійна та індивідуальна робота
			Всього	Лекції	Семінари	Практ. заняття	
1 семестр							
1	Вступ до дисципліни та основні феномени до її вивчення	16	3	2		1	9
2	Базові підходи до вивчення сутності витоків та загрози проявів сучасного тероризму та війни	22	3	2		1	9
3	Етнічні, політичні, національні расові та релігійні передумови міжнародного тероризму та війн	18	3	2		1	10
4	Взаємодія спецслужб та спеціальних органів в боротьбі з міжнародним тероризмом		3	2		2	10
5	Основні засади боротьби з міжнародним тероризмом в Україні		3	2		1	10
	Разом за семестр	90	22	14		8	68
	<i>Форма підсумкового контролю</i>	<i>залік</i>					

ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС

ТЕМА 1. ВСТУП ДО ДИСЦИПЛІНИ ТА ОСНОВНІ ФЕНОМЕНИ ДО ЇЇ ВИВЧЕННЯ

Мета: ознайомити студентів з базовими засадами психології тероризму та війни, як галузі наукових знань, термінологією.

План:

1. Предмет та завдання психології тероризму та війни. Історія становлення та розвитку психології.
2. Зв'язок дисципліни з іншими науками.
3. Методи дослідження в психології тероризму та війни.

Основні поняття: психології тероризму та війни, структура психології тероризму та війни, взаємозв'язок психології тероризму та війни з іншими науками.

Література:

1. Резнікова О., Місюра А., Дрьомов С. Актуальні питання протидії тероризму у світі та в Україні: аналіт. доповідь. К. : НІСД, 2017. 60 с.
2. Осадчук І. Урядові кабінети в контексті функціонування атипової парламентської системи правління в Державі Ізраїль (1996-2003). Politicus. 2020. № 2. С. 75-82.
3. Поліщук С. Удосконалення загальнодержавної системи боротьби з тероризмом. Інформація і право. 2021. № 2(37). С. 74-80.

ТЕМА 2. БАЗОВІ ПІДХОДИ ДО ВИВЧЕННЯ СУТНОСТІ ВИТОКІВ ТА ЗАГРОЗИ ПРОЯВІВ СУЧАСНОГО ТЕРОРИЗМУ ТА ВІЙНИ

Мета: ознайомити студентів з видами тероризму, історичними прикладами терористичних актів. Ядерний тероризм, передумови виникнення, реальні загрози його застосування. Поняття кримінального та бандитського тероризму, їх наслідки. Заходи безпеки від терористичних актів.

План:

1. Концепції видів тероризму.
2. Теорії психології тероризму та війни.
3. Детермінанти формування психологічних особливостей у терористів.

Основні поняття: терористичні акти, кримінальний та бандитський тероризму.

Література:

1. Осипенко С. І., Іванов А. В. Організація функціонального навчання у сфері цивільного захисту: навч. посібник. К., 2008. 286 с.
2. Депутат О. П., Коваленко І. В., Мужик І. С. Цивільна оборона: навч. посібник. Львів : П. П. Васильович К. І., 2005. 338 с.
3. Бегун В. В., Науменко І. М. Безпека життєдіяльності (забезпечення соціальної, техногенної та природної безпеки): навч. посібник. К. : 2004. 328 с.

ТЕМА 3. ЕТНІЧНІ, ПОЛІТИЧНІ, НАЦІОНАЛЬНІ РАСОВІ ТА РЕЛІГІЙНІ ПЕРЕДУМОВИ МІЖНАРОДНОГО ТЕРОРИЗМУ ТА ВІЙН

Мета: ознайомити студентів із загостренням політичних, міжнаціональних, державних, національних конфліктів. Соціально-психологічні чинники виникнення терористичних актів та воєнних дій.

План:

1. Процес становлення і формування груп терористів.
2. Політичні, міжнаціональні, державні, національні конфлікти .
3. Чинники виникнення терористичних актів та воєнних дій.

Основні поняття: конфлікти, терористичні акти, воєнні дії, терорист.

Література:

1. Березуцький В. В., Васьковець Л. А., Вершиніна Н. П. та ін. Безпека життєдіяльності: навч. посібник. Харків : Факт, 2005. 348 с.
2. Желібо Є. П., Заверуха Н. М., Зацарний В. В. Безпека життєдіяльності: навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. освіти України I-IV рівнів акред. К., Львів : Піча Ю. В., «Каравела», «Новий Світ», 2002. 328 с.

ТЕМА 4. ВЗАЄМОДІЯ СПЕЦСЛУЖБ І СПЕЦІАЛЬНИХ ОРГАНІВ В БОРОТБІ З МІЖНАРОДНИМ ТЕРОРИЗМОМ

Мета: розкрити поняття та механізми ролі ООН в боротьбі з тероризмом. Міжнародна конвенція про боротьбу з фінансуванням тероризму. Психологічна складова роботи з наслідками тероризму та війни.

План:

1. Поняття та механізми ролі ООН в боротьбі з тероризмом.
2. Боротьбу з фінансуванням тероризму.
3. Психологічна підготовка до умов життя у стані війни.

Основні поняття: ООН, тероризм, наслідки тероризму та війни.

Література:

1. Касьянов М. А., Ревенко Ю. П., Медяник В. О. та ін. Безпека життєдіяльності: навч. посібник. Луганськ : Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2006. 284 с.
2. Столярчук Є. В. Акти ядерного тероризму – новітня загроза людству. Національний університет «Одеська юридична академія». URL : <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle>.

ТЕМА 5. ОСНОВНІ ЗАСАДИ БОРОТБІ З МІЖНАРОДНИМ ТЕРОРИЗМОМ В УКРАЇНІ

Мета: ознайомити студентів з основними засадами боротьби з міжнародним тероризмом в Україні. Психологічна підготовка і психологічна стійкість українців.

План:

1. Координація діяльності правоохоронних органів.
2. Участь України в діяльності міжнародних організацій по боротьбі з тероризмом.
3. Ефективність роботи психолога у стані війни.

Основні поняття: правоохоронні органи, психологічна стійкість.

Література:

1. Кваліфікаційна характеристика психолога (затверджена наказом МВС України від 24.03.2006 р. № 301).
2. Збірник методичних документів з питань організації діяльності психологічної служби установ кримінально-виконавчої системи. К. : ДДУ ІВП, 2000.
3. Караман О. Л. Досвід організації соціально-виховної роботи з неповнолітніми засудженими в спеціальній виховній установі. *Соціальна педагогіка: теорія та практика*. 2013. № 2. С. 53-60.
4. Опальчук Б. В., Кубіцький С. О. Принципи роботи соціального педагога з неповнолітніми в умовах позбавлення волі. *Вісник Національного університету оборони України*. 2014. № 3 (40). С. 133-137.
5. Петьков В. А. Психологічні особливості засуджених в умовах позбавлення волі: автореф. ... к. психол. н., спец.: 19.00.01 – загальна психологія, історія психології. Одеса : ОНУ ім. І. І. Мечникова, 2014. 20 с.
6. Попик Ю. В. Робота соціального педагога в установах пенітенціарної системи: курс лекцій. Хмельницький : ХНУ, 2011. 178 с.
7. Проблеми пенітенціарної теорії і практики. Бюлетень Київського інституту внутрішніх справ. № 1(96), № 2(97), № 3. 98 с.
8. Синьов М. В., Медведєв В. С. Робоча книга пенітенціарного психолога. К. : МП Леся, 2000. 224 с.
9. Самикіна М., Сулицький В. Синдром вигорання у працівників пенітенціарної системи. *Соціальна психологія*. 2004. № 4(6).
10. Синьов В. М., Кривуша В. І. Пенітенціарна педагогіка в запитаннях та відповідях. Київ, 2000.

СЕМІНАРСЬКІ ЗАНЯТТЯ

Семінарське заняття № 1.

Завдання: ядерний тероризм, передумови виникнення, реальні загрози його застосування.

Семінарське заняття № 2

Завдання: соціальна природа конфліктів їх суть структурні елементи, природа та класифікація

Семінарське заняття № 3

Завдання: політичний конфлікт як різновид соціального конфлікту їх типи, особливості розвитку та шляхи розв'язання

Семінарське заняття № 4

Завдання: підготувати реферат «Міжнародні конфлікти в сучасній світовій політиці».

Семінарське заняття № 5

Завдання: концептуальні підходи до проблеми виникнення та поширення екстремізму й тероризму.

Рекомендована література:

1. Белянська В. Ідеологія тероризму: теоретичні засади, різновиди та технології поширення. Міжнародна й національна безпека. URL : <https://social-science.uu.edu.ua/article/1001>.

2. Крутов В. Концептуальні підходи до проблеми виникнення та поширення екстремізму й тероризму. Державна політика протидії тероризму: пріоритети та шляхи реалізації: матер. круг. столу. К. : НІСД, 2011. 120 с.

3. Данильченко Ю. Б. Тероризм: феномен, детермінація, протидія: дис. ... докт. юрид. наук: 12.00.08. Харків, 2018. 442 с.

4. Данильченко Ю. Б. Організація об'єднаних націй як ключовий суб'єкт протидії тероризму на міжнародному рівні. Актуальні проблеми правового забезпечення протидії злочинності. Харків, 2020. С. 5-7.

5. Новикова Л. В. Рада Безпеки Організації Об'єднаних Націй як інституція протидії тероризму. Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм». 2014. № 1144(2). С. 25-28.

6. Резолюція 1373 (2001), ухвалена Радою Безпеки на її 4385-му засіданні від 28.09.2001 р. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_854#Text.

7. Резолюція 1624 (2005), ухвалена Радою Безпеки на її 5261-му засіданні від 14.09.2005 р. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_d81#Text.

8. Резолюція 1540 (2004), ухвалена Радою Безпеки на її 4956-му засіданні від 28.04.2004 р. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_k77#Text.

9. Грищук В. К. Тероризм: теоретико-прикладні аспекти: навч. посібник. Львів : ЛьвДУВС, 2011. Т. 35. 328 с.

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

Практичне завдання № 1

1. За допомогою яких психологічних засобів здійснюється корекція та ресоціалізація полонених? *(Назвати та описати психологічні засоби)*
2. Назвіть заходи безпеки від терористичних актів.

Практичне завдання № 2

1. За класифікацією Ф. Форсайта визначають чотири різновиди тероризму. *(Назвати та описати їх)*
2. Пояснити значення: внутрішньодержавного і транснаціонального (міжнародного) тероризму.

Практичне завдання № 3

1. Зародження якого виду тероризму історично пов'язане з Великою французькою революцією. *(Назвати і пояснити)*
2. Пояснити значення термінів: терорист та жертва терору.

Практичне завдання № 4

1. Підготувати реферат «Загроза проявів сучасного тероризму та воєнних дій».

Практичне завдання № 5

1. Основні засади боротьби з міжнародним тероризмом в Україні? *(Назвати та пояснити)*
2. Пояснити значення термінів: фінансовими злочинами та відмиванням брудних коштів.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО НАПИСАННЯ РЕФЕРАТІВ

Реферат (від латинського «доповідати», «повідомляти») – це один із початкових елементів учбової підготовки студента, який дає можливість першої спроби самостійної розробки однієї з конкретних тем певного курсу психологічних дисциплін.

Реферат вимагає від студента понятійно-аналітичного рівня сформованості знань, тобто, особа має чітке уявлення та поняття щодо навчального об'єкту, здатна здійснювати смислове виділення, пояснення, аналіз, перенесення раніш засвоєних знань на типові ситуації.

Результатом аналітичної роботи над рефератом є також і доповідь, що включає огляд наукових та інших джерел з обраної теми або виклад змісту наукової роботи. Важливо зазначити, що у рефераті необхідно не лише висвітлити відповідну наукову інформацію (скорочено переказати зміст первинного документа чи його частини), а й показати своє ставлення до неї – висновки. Отже, реферат вимагає від студента також продуктивно-синтетичного рівня сформованості знань, коли особа здатна здійснювати синтез, генерувати власні уявлення, переносити раніш засвоєні знання на нетипові, нестандартні ситуації.

Основні вимоги до реферату:

- повнота відображення змісту статті чи кількох праць за темою;
- відповідність основних тез і положень, виділених реферуємим, змістові статті;
- визначення методики, яку використовує автор статті, обраної для реферування, щоби розв'язати проблему;
- відповідність висновків автора поставленим завданням (чи досягнута мета дослідження).

Наукова робота студента вміщує декілька взаємопов'язаних етапів:

- вибір теми;
- пошук та опрацювання матеріалу;
- складання плану роботи;
- викладення та оформлення результатів дослідження у тексті реферату;
- усний виклад реферату.

Вибір теми та проблематика рефератів – це найбільш актуальні теми. У них на основі ретельного аналізу й узагальнення наукового матеріалу зіставляються різні погляди авторів і визначається власна позиція студента з викладом відповідних аргументів.

Прийняття рішення щодо вибору теми вимагає також попередньої роботи з викладачем. Разом із цим, студент має пам'ятати, що чим оперативніше буде здійснено вибір теми, тим більше часу він має для її дослідження, для текстуального оформлення реферату.

Тему реферату студент може вибрати самостійно та узгодити з викладачем чи вибрати зі списку тем, рекомендованих кафедрою.

Збір матеріалу.

Роботу над рефератом варто починати:

– із загального ознайомлення з темою шляхом прочитання відповідного розділу підручника, конспектів лекцій для отримання загального уявлення про тему;

– вивчення літературних джерел як рекомендованих кафедрою, так і підібраних самостійно;

– вивчення обраної проблематики у фахових виданнях, затверджених ВАК України.

Після вибору теми складається попередній план роботи, який бажано узгодити з викладачем та визначити літературу (першоджерела та критичну літературу – статті та підручники), яку необхідно вивчити.

Оскільки до списку тем рефератів викладач завжди пропонує список рекомендованої літератури, то бажано, у першу чергу, проглянути цей список літератури, а вже потім звертатися до бібліотечного каталогу, орієнтуючись на власні уподобання.

Після вивчення літератури, за допомогою викладача, уточнюється первинний план і остаточний варіант береться за основу текстуального оформлення роботи.

Традиційно структура реферату (курсової та дипломної роботи) включає наступні елементи:

1. Заголовок (назва) – наприклад: «Мозок і психіка». (Назва є коротким формулюванням, яке відображає тему, ідею, предмет дослідження і формулюється з урахуванням вимог до самостійної роботи студента. Заголовок виноситься на титульний листок реферату. На титульному листі студент указує також назву ВУЗУ, кафедри, своє прізвище й ініціали, вчений ступінь, звання, прізвище й ініціали викладача, дату написання роботи).

2. План – це система заголовків частин роботи із зазначенням сторінок, на яких вони розміщені. План є інформативним елементом, оскільки дає коротке уявлення про проблематику, що розробляється, про логіку викладення та актуальність, наукову і практичну значимість обраної теми. План розміщується на початку.

3. Вступ – 1 стор. Вступ – містить обґрунтування практичної та теоретичної актуальності проблеми, зазначеної для вивчення. У вступі необхідно сформулювати основне питання дослідження та цілі й завдання, які витікають із нього.

4. Виклад матеріалу за планом.

5. Висновки.

6. Список використаної літератури.

Критерії оцінки рефератів.

Реферати мають бути виконані у визначений термін. Якщо оцінка реферату визначається за десятибальною шкалою, тоді:

Оцінка 10-9 балів відповідає таким критеріям:

- відповідність заявленої теми змісту реферату;
- вчасність подачі реферату;
- самостійність висновків;
- творчий підхід до суті проблеми;
- оригінальність теми;
- залучення до аналізу першоджерел;
- джерельна база (не менше 3-4 джерел);
- структурованість матеріалу (якість плану);
- використання сучасних публікацій та першоджерел;
- важливим елементом є наявність ілюстрацій.

Оцінка 8-7 балів відповідає таким критеріям:

- відсутність використання сучасних публікацій;
- відсутність оригінальності теми.

Оцінка 6-5 балів відповідає таким критеріям:

- відсутність використання сучасних публікацій;
- відсутність оригінальності теми;
- відсутність першоджерел;
- відсутність творчого підходу до суті проблеми;
- відсутність самостійності висновків.

Оцінка 4-3 бали відповідає таким критеріям:

- відсутність використання сучасних публікацій;
- відсутність оригінальності теми;
- відсутність першоджерел;
- відсутність творчого підходу до суті проблеми;
- відсутність самостійності висновків;
- відсутність структурованості матеріалу (неякісний план роботи);
- відсутність відповідності заявленої теми змісту реферату.

Оцінка 2 бали відповідає таким критеріям:

- відсутність використання сучасних публікацій;
- відсутність оригінальності теми;
- відсутність першоджерел;
- відсутність творчого підходу до суті проблеми;
- відсутність самостійності висновків;
- відсутність структурованості матеріалу (неякісний план роботи);
- відсутність відповідності заявленої теми змісту реферату.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ОЦІНЮВАННЯ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАВДАНЬ ТА НАПИСАННЯ ТЕЗ

При підготовці до семінарського заняття оцініть свій рівень знань за вказаним завданням, виходячи із критеріїв оцінювання, поданих нижче.

Критерії оцінки:

Оцінка «відмінно» – студент демонструє повноту, адекватність та осмисленість (усвідомленість) знань щодо методичних особливостей організації інтерактивного навчання, видів інтерактивних семінарів, необхідних компетентностей для проведення семінару, критеріїв оцінювання якості інтерактивного семінару; вміє робити узагальнюючі висновки.

Оцінка «добре» – студент демонструє адекватність та осмисленість знань, але стосовно кількох із зазначених питань; вміє робити узагальнюючі висновки.

Оцінка «задовільно» – студент має фрагментарні уявлення про проблеми, які при цьому не завжди точно ним розуміються і не достатньо повно та аргументовано вербалізуються.

Оцінка «незадовільно» – наявність часткових знань, які студент не правильно розуміє і не правильно трактує.

При написанні тез виконана робота оцінюється наступним чином:

Критерії оцінки. Враховується повнота викладу матеріалу відповідно до плану та розуміння здобувачем сутності понять і механізмів.

Оцінка «відмінно» – студент демонструє повноту, адекватність та осмисленість (усвідомленість) знань стосовно основних понять теми, чітко окреслює проблематику ПП, її місце у структурі психологічних знань, методологічні принципи, вміє робити узагальнюючі висновки.

Оцінка «добре» – студент демонструє адекватність та осмисленість знань, але стосовно кількох із зазначених питань; вміє робити узагальнюючі висновки.

Оцінка «задовільно» – студент має фрагментарні уявлення про проблеми, які при цьому не завжди точно ним розуміються і не достатньо повно та аргументовано вербалізуються.

Оцінка «незадовільно» – наявність часткових знань, які студент не правильно розуміє і не правильно трактує.

ТЕСТИ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Тероризм здійснюється як боротьба:

- А) підпільна;
- Б) насильницька;
- В) всі відповіді правильні.

2. Терористичну діяльність можуть вести:

- А) терористи-одинаки;
- Б) терористичні групи й організації;
- В) всі відповіді вірні.

3. Відносно узгоджена і послідовна сукупність соціально-значущих вчинків особистості – це:

- А) соціальна перцепція;
- Б) соціальна страта;
- В) соціальна поведінка.

4. Психологія тероризму – це:

- А) примітивне, чорно-біле, але релігійно-фанатичне світосприйняття, яке практично ніколи не має кінцеві цілі і результати терору;
- Б) високий рівень толерантності до чужих страждань;
- В) відчуття своєї переваги над «простими смертними», що відмінняє або зменшує перебірливість у засобах терору.

5. Загальна схема дій учасників комунікативного процесу, загальний план досягнення мети, яку переслідують співрозмовники – це:

- А) фасцинація;
- Б) тактика спілкування;
- В) стратегія спілкування.

6. Поновлення, включення в нормальний процес соціалізації хворих, осіб, що пережили стрес під час аварій, катастроф, стихійних лих – це:

- А) соціальна адаптація;
- Б) соціальна страта;
- В) соціальна реабілітація.

7. Натоп – це:

- А) відносно короткочасне, контактне, чисельне скупчення людей, які перебувають у стані підвищеного емоційного збудження і об'єднані безпосередньою просторовою близькістю та загальним об'єктом уваги;
- Б) коротко тривале зібрання людей для спільного проведення часу у зв'язку з якимось видовищем;
- В) більш-менш стабільне чисельне утворення, що не має чіткої структури, але за певних умов може характеризуватися відносною однорідністю поведінки індивідів.

8. Галузь науки, що досліджує процеси виникнення, функціонування і розвитку психіки як форми активного відображення навколишньої дійсності (дослідження явищ психічного життя людини) – це:

- А) наукова психологія;
- Б) побутова психологія;
- В) парапсихологія;
- Г) практична психологія.

9. Делінквент – це:

А) індивід, який, опинившись на межі двох чи кількох культур, подолав межі спільності, в якій виховувався, однак не зміг увійти або не був прийнятий у нову групу;

Б) суб'єкт, чия негативна поведінка у крайніх своїх проявах становить карний вчинок;

В) суб'єкт власної життєдіяльності, суспільна істота, наділена свідомістю і представлена психологічними характеристиками, які є стійкими, соціально зумовленими, виявляються у суспільних зв'язках, відносинах з навколишнім світом, іншими людьми, визначають поведінку людини.

10. Ресоціалізація – це:

А) відновлення раніше порушених якостей особистості, необхідних їй для повноцінної життєдіяльності в суспільстві;

Б) засвоєння особистістю норм, цінностей, негативних ролей, стереотипів поведінки, які спричинюють деформацію суспільних відносин, дисгармонію у взаємодії людини і суспільства;

В) зворотний щодо соціалізації процес, який характеризується відчуженням особистості від основної маси людей, входженням її в асоціальні чи антисоціальні неформальні групи.

11. Десоціалізація – це:

А) засвоєння особистістю норм, цінностей, негативних ролей, стереотипів поведінки, які спричинюють деформацію суспільних відносин, дисгармонію у взаємодії людини і суспільства;

Б) зворотний щодо соціалізації процес, що характеризується відчуженням особистості від основної маси людей, входженням її в асоціальні чи антисоціальні неформальні групи;

В) система вчинків, що відрізняються від загальноприйнятих у суспільстві норм права, культури, моралі.

12. Характеристиками тероризму є все перераховане, окрім:

- А) справедливість;
- Б) злочин проти людяності;
- В) насильницький акт.

13. Комунікативний потенціал особистості – це:

А) вираження потреби у спілкуванні, в налагодженні соціальних відносин, використання форм і засобів комунікації;

Б) притаманні особистості об'єктивні й суб'єктивні комунікативні можливості, які реалізуються як свідомо, так і стихійно і є внутрішнім резервом індивіда;

В) спектр зв'язків та взаємодій, що передбачають безпосередні чи опосередковані контакти, реалізацію соціальних відносин, регуляцію соціального процесу, ціннісне ставлення до нього, обмін інформацією, співпереживання, взаєморозуміння, сприймання, відтворення, вплив групи на людину чи однієї людини на іншу.

14. Для того щоб сформувалася справжня терористична організація, які необхідні умови:

А) доступ до грошей, зброї і вибуховим речовинам;

Б) військові знання і можливість навчання своїх членів;

В) всі відповіді вірні.

15. Для більшості релігійних культур характерний образ загального ворога може бути у вигляді:

А) уряду;

Б) інших конфесій;

В) всі відповіді вірні.

16. Тероризм здійснюється як боротьба:

А) підпільна;

Б) насильницька;

В) всі відповіді правильні.

17. Жертви терору можуть бути:

А) випадковими;

Б) вибірковими;

В) всі відповіді правильні.

18. Сучасний тероризм – це:

А) наслідок недоліків та помилок у політичних, соціальних та інших сферах;

Б) наслідок низького професійного рівня певних спецслужб та корумпованості декотрих політичних чиновників;

В) всі відповіді вірні.

19. Терористичний акт виконує функції:

А) залякування визначеної категорії осіб;

Б) пропаганди ідей терористів;

В) всі відповіді вірні.

20. Якого виду тероризму не існує:

- А) тероризм етнічний, або сепаратистський (боротьба за автономію чи незалежність певної території);
- Б) політико-соціальний (прагнення зміни чи збереження певного ладу);
- В) сімейний.

21. Залежно від виду проявів тероризм можна поділити на:

- А) бойовий;
- Б) кримінальний;
- В) всі відповіді вірні.

22. Ідеологічний тероризм здійснюється на підставах принципової незгоди з пануючими в суспільстві нормами і відносинами. До цього напрямку відноситься:

- А) релігійний тероризм,
- Б) сектантський;
- В) всі відповіді вірні.

23. Якими чинниками обумовлена ідеологія всіх різновидів тероризму?

- А) соціальними;
- Б) політичними, релігійними й економічними чинниками;
- В) всі відповіді вірні.

24. Назвіть обставини, які в основному вважають сприятливими для появи терористичних рухів всередині держави:

- А) бідність;
- Б) демократичні свободи;
- В) всі відповіді вірні.

25. Змістовною стороною тероризму виступає:

- А) залякування політичних або інших противників;
- Б) застосування або загроза застосування насильства;
- В) всі відповіді вірні.

26. Терористи використовують ідеологію лише для:

- А) виправдання здійснених терористичних актів;
- Б) побудови планів;
- В) розумних цілей.

27. Головною перешкодою у досягненні ефективності при проведенні інформаційно-психологічних контроперацій для України є:

- А) закритість інформаційного простору Російської Федерації;
- Б) закритість інформаційного простору окупованих і анексованих Російською Федерацією територій України;
- В) все зазначене.

28. Технологія проведення бесіди у психологічному консультуванні з жертвами війни:

- А) встановлення контакту;
- Б) встановлення заохочення до обговорення проблематики клієнта;
- В) встановлення мети бесіди.

29. Сфери невербального контакту у психологічному консультуванні із жертвами війни:

- А) вираз обличчя;
- Б) контакт очей;
- В) тон і гучність голосу.

30. Основні аспекти роботи консультанта:

- А) співпереживати;
- Б) підтримувати і аналізувати почуття клієнта;
- В) мовчати і уважно слухати.

31. Принципом психологічного консультування, є:

- А) надання порад;
- Б) анонімність;
- В) критичність та вимогливість.

32. Визначте типові помилки під час психологічного консультування:

- А) не встановлено необхідний психологічний контакт;
- Б) прояв професійної чесності у роботі;
- В) послідовність.

33. Тривалість бесіди консультант визначає:

- А) на початку зустрічі;
- Б) в ході зустрічі;
- В) в кінці зустрічі.

34. Залучення клієнта до процесу консультування полягає в тому, що:

- А) клієнт бере на себе відповідальність за те, що з ним відбувається;
- Б) клієнт вчасно приходить на консультацію;
- В) консультант доручає клієнту виконувати його завдання самостійно.

35. Визначте поняття «психологічне консультування»:

А) надання психологічної допомоги, тобто розмова з психологом повинна допомогти людині у вирішенні її проблем і налагодженні міжособистісних стосунків з оточуючими;

Б) допомога клієнтові подивитись на свої проблеми і життєві складності з боку, продемонструвати й обговорити ті аспекти взаємин, які є джерелами труднощів, що, зазвичай, не усвідомлюються і не контролюються;

В) надання психологічної допомоги клієнтові у вирішенні його психологічних проблем.

36. Терористи використовують ідеологію лише для:

- А) виправдання здійснених терористичних актів;
- Б) побудови планів;
- В) розумних цілей.

37. Надання психолого-педагогічної допомоги вихованцям, учням, студентам, які перебувають у кризовій ситуації (постраждали від соціальних, техногенних, природних катастроф, перенесли тяжкі хвороби, стреси, переселення, зазнали насильства тощо), з метою адаптації до умов навчання і життєдіяльності – це:

- А) профілактика;
- Б) діагностика;
- В) реабілітація.

38. Обласні центри практичної психології та соціальної роботи підпорядковуються:

- А) міським Центрам практичної психології та соціальної роботи;
- Б) обласному управлінню освіти;
- В) Українському науково-методичному центру практичної психології та соціальної роботи.

39. Для особистості терориста НЕ характерні такі психологічні особливості, як:

- А) позитивне світосприйняття;
- Б) невідповідність між образом ідеальної моделі світу і самого себе у реальній дійсності;
- В) можливостями самореалізації, в результаті чого терорист може виправдати і себе і свої дії.

40. Різновид психологічної допомоги, зміст якої полягає в інтерпретації консультантом психологічних проблем клієнта в процесі спілкування з ним. Основною формою такою допомоги є діалог.

- А) урок психології;
- Б) консультативна бесіда;
- В) тренінг.

ІНФОРМАЦІЙНЕ ТА МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основні нормативні акти:

1. Етичний кодекс психолога. URL : <http://nsj.gov.ua/files/1448287570%D0%95%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%BA%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D0%BA%D1%81%20%D0%BF%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D0%B0.docx.pdf>.

2. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України: Указ Президента України від 26.05.2015 р. № 287/2015.

3. Про Стратегію національної безпеки України: Указ Президента України від 06.05.2015 р.

4. Про Стратегію національно-патріотичного виховання дітей та молоді України на 2016-2020 роки: Указ Президента України від 13.10.2015 р. № 580/2015.

5. Про затвердження Положення про військове (корабельне) господарство Збройних Сил України: Наказ Міністерства оборони України від 16.07.1997 р. № 300.

6. Про затвердження Концепції морально-психологічного забезпечення підготовки та ведення операцій (бойових дій) Збройних Сил України: Наказ Міністра оборони України від 05.05.1999 р. № 142.

7. Про затвердження Положення про клуби військових частин Збройних Сил України: Наказ Міністерства оборони України від 14.05.2012 р. № 319.

8. Про затвердження Інструкції про порядок оцінки морально-психологічного стану особового складу в Міністерстві оборони України та Збройних Силах України: Наказ Міністерства оборони України від 21.05.2013 р. № 335.

9. Про затвердження Інструкції з організації інформаційно-пропагандистського забезпечення у Збройних Силах України: Наказ Міністерства оборони України від 14.06.2013 р. № 401.

10. Про затвердження Інструкції про організацію у Збройних Силах України соціального і правового захисту військовослужбовців, військовозобов'язаних та резервістів, призваних на навчальні (або перевірочні) та спеціальні збори, та членів їхніх сімей, працівників Збройних Сил України: Наказ Міністерства оборони України від 19.01.2016 р. № 27.

11. Про затвердження Положення про службу військового духовенства (капеланську службу) у Збройних Силах України: Наказ Міністерства оборони України від 14.12.2016 р. № 685.

12. Про впровадження психологічної підготовки особового складу в навчальний процес підготовки органів управління та військ (сил): Наказ Генерального штаба Збройних Сил України від 16.11.2012 р. № 240.

13. Про затвердження Інструкції з організації інформаційно-пропагандистського забезпечення у Збройних Силах України: Наказ Генерального штаба Збройних Сил України від 04.01.2017 р. № 4.

14. Про впровадження Положення про структуру морально-психологічного забезпечення у Збройних Силах України: Наказ Генерального штаба Збройних Сил України від 22.05.2017 р. № 183.

15. Про затвердження Настанови з морально-психологічного забезпечення підготовки та застосування Збройних Сил України: Наказ Генерального штаба Збройних Сил України від 29.04.2018 р. № 173.

Підручники:

1. Комар З. Психологічна стійкість воїна: підручник для військ. психологів. К. : Торрент-Толока, 2017. 184 с.

Навчальні посібники, інші дидактичні та методичні матеріали:

1. Агеев Н. А., Кокун О. М., Пішко І. О. та ін. Збірник методик для діагностики негативних психічних станів військовослужбовців: метод. посібник. К. : НДЦ ГП ЗСУ, 2016. 234 с.

2. Агеев Н. А., Кокун О. М., Пішко І. О. та ін. Психологічна робота з військовослужбовцями – учасниками АТО на етапі відновлення: метод. посібник. К. : НДЦ ГП, 2017. 282 с.

3. Шевченко О. А., Шумаков О. В. Практичний посібник для медичного закладу при організації соціальної підтримки військовослужбовців (санітарно-епідеміологічні та психологічні аспекти). Дніпро : Акцент ПП, 2020. 172 с.

Монографії та інші наукові видання:

1. Психологічне забезпечення миротворчої діяльності військовослужбовців Збройних Сил України: монографія. Харків : ХУПС, 2018. 238 с.

Інші джерела:

1. Лебідь Д. Чинники формування синдрому емоційного вигорання військовослужбовців. Актуальні проблеми психологічної науки у XXI столітті: погляд у майбутнє»: матер. І наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 15 грудня 2020 р.). Дніпро : ДДУВС, 2020. С. 35-39.

2. Стояцька Г. Психологічні чинники готовності до сприйняття змін в аспекті правоохоронної діяльності. Актуальні проблеми психологічної науки у XXI столітті: погляд у майбутнє»: матер. І наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 15 грудня 2020 р.). Дніпро : ДДУВС, 2020. С. 55-59.

3. Шевяков О. В., Назаренко К. Ю., Гримзіна Я. С., Вечірська А. Р. Емпіричні дослідження в галузі психологічного забезпечення безконфліктності силових структур. Актуальні проблеми сучасної психології: матер. Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 28 грудня 2021 р.). Дніпро : ВВПЗ ДГУ, 2021. С. 109-114.

4. Осипенко С. І., Іванов А. В. Організація функціонального навчання у сфері цивільного захисту: навч. посібник. Київ, 2008. 286 с.
5. Депутат О. П., Коваленко І. В., Мужик І. С. Цивільна оборона: навч. посібник. Львів : П. П. Васильович К. І., 2005. 338 с.
6. Бегун В. В., Науменко І. М. Безпека життєдіяльності (забезпечення соціальної, техногенної та природної безпеки): навч. посібник. Київ, 2004. 328 с.
7. Березуцький В. В., Васьковець Л. А., Вершиніна Н. П. та ін. Безпека життєдіяльності: навч. посібник. Харків : Факт, 2005. 348 с.
8. Желібо Є. П., Заверуха Н. М., Зацарний В. В. Безпека життєдіяльності: навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. освіти України I-IV рівнів акрид. К., Львів : Піча Ю. В., «Каравела», «Новий Світ», 2002. 328 с.
9. Касьянов М. А., Ревенко Ю. П., Медяник В. О. та ін. Безпека життєдіяльності: навч. посібник. Луганськ : Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2006. 284 с.
10. Столярчук Є. В. Акти ядерного тероризму – новітня загроза людству. Національний університет «Одеська юридична академія». URL : <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle>.
11. Белянська В. Ідеологія тероризму: теоретичні засади, різновиди та технології поширення. Міжнародна й національна безпека. URL : <https://social-science.uu.edu.ua/article/1001>.
12. Крутов В. Концептуальні підходи до проблеми виникнення та поширення екстремізму й тероризму. Державна політика протидії тероризму: пріоритети та шляхи реалізації: матер. круг. столу. К. : НІСД, 2011. 120 с.
13. Данильченко Ю. Б. Тероризм: феномен, детермінація, протидія: дис. ... докт. юрид. наук: 12.00.08. Харків, 2018. 442 с.
14. Данильченко Ю. Б. Організація об'єднаних націй як ключовий суб'єкт протидії тероризму на міжнародному рівні. Актуальні проблеми правового забезпечення протидії злочинності. Харків, 2020. С. 5-7.
15. Новикова Л. В. Рада Безпеки Організації Об'єднаних Націй як інституція протидії тероризму. Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм». 2014. № 1144(2). С. 25-28.
16. Резолюція 1373 (2001), ухвалена Радою Безпеки на її 4385-му засіданні від 28.09.2001 р. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_854#Text.
17. Резолюція 1624 (2005), ухвалена Радою Безпеки на її 5261-му засіданні від 14.09.2005 р. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_d81#Text.
18. Резолюція 1540 (2004), ухвалена Радою Безпеки на її 4956-му засіданні від 28.04.2004 р. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_k77#Text.
19. Гришук В. К. Тероризм: теоретико-прикладні аспекти: навч. посібник. Львів : ЛьвДУВС, 2011. Т. 35. 328 с.

Навчальне видання

Корнієнко Вікторія Володимирівна
Шумейко Олександр Михайлович

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ
«ПСИХОЛОГІЯ ТА СОЦІОЛОГІЯ ТЕРОРИЗМУ ТА ВІЙНИ»

Редактор, оригінал-макет, дизайн – *Є. В. Коваленко-Марченкова,*
А. В. Самотуга

Формат 60x84/16. Друк – цифровий.

Гарнітура – Times New Roman. Ум.-друк. арк. 1,52. Обл.-вид. арк. 1,63.

Надруковано у Дніпропетровському державному університеті внутрішніх справ
49005, м. Дніпро, просп. Гагаріна, 26, т. (056) 370-96-59

Свідоцтво про внесення до державного реєстру КВ № 6054 від 28.02.2018 р.